N°. 2320.

DE TIJD.

1854. ZEGEL

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 11 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Vereeniging: REGT VOOR ALLEN.

De Vereeniging noodigt de Kiezers der Hoofdstad uit, bij de verkiezing voor een Lid van den Gemeenteraad, op Maandag den 11 December aanst., hunne stemmen uit te brengen op den Heer

A. H. HAFKENSCHEID.

De tijdelijke Voorzitter,

J. W. CRAMER.

AMSTERDAM, 9 December.

De heer van Eck is gisteren tegen den heer Schimmelpenninck terug gekomen op de quæstie van de departementen van Eeredienst. Hij had verwacht dat die spreker zich niet zou hebben verklaard voor het behoud daarvan, dewijl hij voorleden jaar ze nog slechts voor een tijd wilde doen voortduren.

De heer van Hoëvell bespreekt andermaal de pensioneering van predikanten; hij hoopt dat de Regering gevolg zal geven aan zijn denkbeeld om aan alle predikanten op gelijken voet pensioen te verleenen.

De heer de Kempenaer ziet er ook geen nut in om jaarlijks te spreken over het bestaan dezer departementen, welker bestaan volstrekt niet ongrondwettig, maar omgekeerd grondwettig is.

De heer Thorbecke heeft er nooit iets goeds in gezien en ziet er nu, meent hij, in de Regering een element dat er niet thuis behoort. Wij gelooven integendeel dat juist het omgekeerde plaats heeft. Ook meent Spreker dat zij belemmerend zijn voor de vrijheid der kerkgenootschappen. Dat zij 't nu niet zijn is intusschen blijkbaar, maar dat zij 't worden kunnen is eveneens ontwijfelbaar, maar datzelfde gevaar is en zelfs meer te vreezen, als men aan deze een onderdeel maakt van andere departementen.

De minister voor de Hervormde Eeredienst acht den voortduur der departementen *op dit oogenblik* noodig. Wat er wel kunnen worden gedaan, wanneer de reglementen der kerk geheel zullen zijn herzien, dat zal later blijken. Hij zal onderzoeken omtrent het vraagstuk der pensioenen voor de predikanten, wat daaraan in vervolg van tijd zal te doen zijn.

De minister voor de R. K. Eeredienst heeft ook, bij deze gelegenheid, het woord gevoerd over het behoud der departementen van Eeredienst. Hij vreest dat het koninklijk prærogatief der kroon niet intakt blijven zou, indien de bezoldiging der ministers werd afgestemd. Deze quæstie behoort onder de moeijelijke vraagpunten van het konstitutioneel gouvernement, waarover men lang zou kunnen twisten zonder ooit tot een einde te komen. De kontradiktoire stellingen zijn beide verdedigbaar; en als men ze beide in hare uiterste konsequentiën doortrekt, leiden ze beide tot het absurde. Zeer ter zake zijn de aanmerkingen van den heer Mutsaers tegen hetgeen omtrent de zoogenaamde werkeloosheid der ministers van Eeredienst gezegd is. Wij begrijpen inderdaad niet, op welken grond men verlangt dat de ministers van Eeredienst deel zouden nemen aan de diskussiën in de Kamer omtrent de wetsontwerpen. Er is een ministerraad. Dáár is de plaats om van hun standpunt de quæstiën, die zich voordoen, te behandelen. Zijn die quæstiën eenmaal in de Kamer gebragt, dan staat het aan hun te oordeelen, of zij zich al of niet geroepen achten om zich in de debatten te mengen. Wat het gevaar betreft, dat de betrokkene departementen, uit gebrek aan werk, de vrijheid der Kerk in gevaar zouden brengen, om ten minste iets te doen te hebben, de minister heeft gevraagd, waar het bewijs was dat de ministers ongeroepen werk zochten en de hand naar de vrijheid der Kerk uitstaken? Hij vreest, en met allen grond, het is ook onze vrees, dat bij het wegvallen der afzonderlijke departementen, de zaken zouden worden behandeld als *bijzaak* of overgaan in de *bureaukratie*. In beider geval zouden de gevolgen zich niet laten wachten.

De heeren van Bosse en Thorbecke, en ook later nog, bij de diskussie over de artikelen, de heeren van Zuylen en van Hoëvell bestrijden de meening des ministers van R. K. Eeredienst, omtrent het prærogatief der kroon. De heer Thorbecke meent verschil op te merken tusschen de beide ministers. Die van Hervormde Eeredienst erkent, dat zijn departement slechts tijdelijk in stand behoort te blijven; die voor R. K. Eeredienst, dat het steeds blijven zal moeten. Intusschen, de heer Thorbecke schijnt zich vergist te hebben; want de heer Mutsaers verklaart, dat ook hij niet het altoosdurend behoud der departementen wil; maar hij wil 't aan den Koning-zelven ter beslissing overlaten, wanneer het tijdstip daar zal zijn, om de bedoelde ministeriën op te heffen. Hij zal dat oogenblik gelukkig achten, omdat hij een vriend is van de vrijheid der Kerk; want dan zal het bewijs geleverd zijn, dat er geene betrekkingen meer ter regeling overig zijn.

De heer van Nispen had het prærogatief der kroon liever niet behandeld gezien. Hij is voor het tijdelijk behoud der ministeriën, omdat hij vreest dat anders de zaken niet behoorlijk zouden kunnen worden bekrachtigd, hetgeen bijzonder om de omstandigheden en den staat der gemoederen noodig is.

De hoofddeelen voor de beide departementen worden vervolgens onveranderd aangenomen.

De algemeene beraadslagingen worden vervolgens over hoofdstuk VIII: *Marine*, geopend. Deze Begrooting is eene van die het meest aanstoot geven. Niet zonder reden. De Regering klaagt sinds jaren dat de vloot vervalt; en zij laat de vloot vervallen, zonder een enkelen degelijken stap te doen om de vloot te redden.

De heer van Franck acht dat te regt onverklaarbaar. Hij meent dat het aangevraagde cijfer onvoldoende is en daarenboven niet doelmatig besteed wordt. Hij zal tegen de Begrooting stemmen.

Wij hebben nog slechts een kort verslag van den verderen loop der zitting van gisteren. Daaruit blijkt, dat de minister, die in eene lange redevoering zijne administratie heeft verdedigd, desniettemin heftig is bestreden door de heeren Rochussen en Hugenholtz en zelfs door de heeren van Goltstein en Baud de verklaring heeft hooren afleggen, dat zij de Begrooting zullen afstemmen. Men moet alzoo verwachten dat de Begrooting zal worden verworpen en de minister van Marine vallen zal.

De beraadslagingen worden heden voortgezet.

Ontwerp van wet op het lager en middelbaar onderwijs.

XVI.

Op welke wijze zal voortaan voorzien worden in de kosten van het openbaar lager en middelbaar onderwijs? In de artt. 6 en 7 wordt deze vraag volgenderwijze beantwoord:

»Art. 6. Elke gemeente voorziet in al de kosten van haar openbaar lager en middelbaar onderwijs.

»Hiertoe kan een schoolgeld geheven worden door den gemeenteraad, met inachtneming van artt. 232—236 en 254, der gemeentewet, vast te stellen en overeenkomstig artt. 257—262 dier wet in te vorderen.

»Bedeelden en zij, die, schoon niet bedeeld, onvermogend zijn schoolgeld te betalen, genieten kosteloos lager onderwijs.

»Art. 7. Indien eene gemeente door Ons, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord, verklaard wordt onvermogend te zijn al de kosten van haar openbaar onderwijs te dragen, wordt in hetgeen hare krachten te boven gaat door de provincie en het Rijk, elk voor de helft, voorzien."

Bij de lezing dier beide artt. stipten wij vier punten aan: 1°. Is het verkieslijk dat niet door het Rijk, maar door elke gemeente in de kosten van het openbaar lager en middelbaar onderwijs voorzien wordt? 2°. Is het goed te keuren, dat de schoolgelden ter bestrijding der kosten van het openbaar lager en middelbaar onderwijs door den gemeenteraad geheven worden? 3°. Is het goed dat van de veelbesprokene en door de *Nuts*-partij gewilde schoolpligtigheid bij deze artt. gezwegen wordt? 4°. Het lager onderwijs, dat de bedeelden en zij, die, schoon niet bedeeld, onvermogend zijn schoolgeld te betalen, kosteloos genieten, wordt daaronder ook het bijzondere onderwijs verstaan? Wij kunnen die punten niet anders dan in toestemmenden zin oplossen: het eerste en het derde, om de redenen, welke wij in de toelichtende memorie ontwikkeld vinden; het tweede en vierde, op grond van hetgeen wij straks in het midden wenschen te brengen.

Ad 1um. Is het verkieslijk, dat niet door het Rijk, maar door elke gemeente in de kosten van het openbaar lager en middelbaar onderwijs voorzien wordt? Het volgende, wat in de memorie van toelichting voorkomt, is afdoende ter beantwoording van die vraag:

»Bij bekostiging door de gemeenten kan het grondwettig voorschrift omtrent de aanhoudende zorg der Regering voor het openbaar onderwijs even goed worden nageleefd als in elk ander geval. Dat het lager onderwijs schade zal lijden ten gevolge van overdreven spaarzaamheid der gemeentebesturen, behoeft niet te worden gevreesd; alinea 3 van art. 5 geeft daaromtrent voldoende waarborgen. Het ontwerp is alzoo geheel op het standpunt der Grondwet, wanneer het de kosten van het openbaar onderwijs ten laste der gemeenten brengt en, wat die van het lager onderwijs betreft, zoo veel noodig de provinciën en het Rijk doet bijdragen. Bovendien schijnt dit stelsel de voorkeur te verdienen boven het tegenovergestelde, op de navolgende gronden.

»Zoo de gemeente in de kosten moet voorzien, zullen deze ongetwijfeld geringer zijn dan wanneer de Staat er voor moet zorgen. In het eerste geval zullen behoorlijke spaarzaamheid en overleg op den voorgrond staan. Ten einde de gemeenten niet te zeer te bezwaren, zal een verstandig en zorgend bestuur trachten met weinig middelen veel te doen, van alles partij zien te trekken, overal hulpbronnen op te sporen, zuinig en naauwkeurig te beheeren. In het laatste geval, wanneer de gemeente aan den Staat slechts heeft op te geven hoeveel voor haar openbaar onderwijs wordt vereischt, zal, in het algemeen, weinig op dit alles worden gelet. Onder voorgeven, dat de Staat over ruime middelen kan beschikken, zullen de meeste gemeenten al ligt groote sommen vragen, dan indien de kosten voor hare rekening moesten komen. De wensch naar zoo goed mogelijk openbaar onderwijs kan daarbij als billijke verschooning voor hooge eischen worden aangevoerd. Hoe zal worden nagegaan of die eischen overdreven zijn? Het schijnt geen gewaagde stelling, dat de Staat in den regel te veel zou geven.

»Verder de administratie. Geschiedt die van wege de gemeente, zij levert geen bezwaar op en daarmede wordt op den sinds jaren gebruikelijken voet voortgegaan. Zijn de dusverre toegestane fondsen voor het vervolg onvoldoende, de gemeente tracht er in te voorzien. Welligt zijn de gewone inkomsten, gevoegd bij het schoolgeld dat van de meer gegoeden gevorderd kan worden, genoegzaam voor de meerdere uitgaven. Gelden uit stichtingen afkomstig, bijzondere fondsen vroeger voor het onderwijs opgerigt, kunnen hier en daar krachtig helpen. Zijn al deze middelen nog niet voldoende, de gemeentewet wijst aan, hoe het ontbrekende gevonden kan worden. Eindelijk komen, bij onvermogen, voor zooveel het lager onderwijs betreft, de provincie in het Rijk te hulp.

»Wat kan het geval zijn zoo dit eenvoudig, met zaakkennis te voeren beheer, wierd vervangen door een beheer van Staatswege, gevoerd door den minister wien de zorg voor het onderwijs is opgedragen? Thans reeds nu het departement, met het onderwijs belast, zijne geldelijke bemoeijingen niet verder uitstrekt dan tot het bekostigen van het schooltoezigt, het verleenen van jaarwedden of bijdragen daartoe aan een gedeelte van het openbaar onderwijzend personeel in de onderscheidene provinciën, en het toekennen van eenige hulp- en aanmoedigingsmiddelen, ondervindt het meermalen moeijelijkheden door zijne onvoldoende kennis van plaatselijke belangen en behoeften. Hoe zeer zouden die moeijelijkheden toenemen wanneer het geldelijk beheer van het openbaar schoolwezen in het geheele Rijk bij dat departement plaats moest hebben? Vermeerdering van personeel zou niet baten; het groote beletsel voor een goed, zuinig, onpartijdig,

geldelijk beheer, ongenoegzame bekendheid namelijk met de locale omstandigheden, niet aan te vullen door in den regel gunstige berigten van plaatselijke besturen, en schoolopzieners, kan niet weggenomen worden."

Ad IIum. Is het goed te keuren, dat de schoolgelden ter bestrijding der kosten van het openbaar lager en middelbaar onderwijs door den gemeenteraad geheven worden?

Dat is, naar onze overtuiging, ten hoogste goed te keuren. Wanneer de onderwijzers, op het punt van schoolgelden, eenigermate van de ouders afhankelijk zijn, dan raken zij in groot gevaar tegenover eenige leerlingen, ten koste der schooltucht, hun gezag maar flaauwtjes te handhaven. Daarom zouden wij het wenschelijk achten, dat alle onderwijzers, ook die der bijzondere scholen, ontheven konden worden van de taak, zelven en direktelijk de hun toekomende schoolgelden te innen. Men kan daartegen wel eenige niet geheel verwerpelijke bedenkingen aanvoeren: wij meenen echter, dat vooral de ondervinding, opgedaan ten aanzien der onderwijzers in de openbare scholen en de bijzondere scholen van de eerste klasse, overtuigend leert, hoe wenschelijk het is, dat aan de onderwijzers een vast inkomen toegekend wordt en dat zij zich geheel vrij en onafhankelijk gevoelen tegenover de ouders van hunne leerlingen.

Ad IIIum. Is het goed dat de wet geene melding maakt van de schoolpligtigheid? De memorie van toelichting behandelt dit punt op de volgende wijze:

»Wat de zoogenaamde *schoolpligtigheid* betreft, waarop velen aandringen, daargelaten de moeijelijkheid, die er aan verbonden is, wanneer niet algemeen kosteloos lager onderwijs wordt gegeven schijnt te mogen worden betwijfeld, of onder onzen staatsvorm de ouders en voogden wel gedwongen kunnen worden, op boete of lijfsdwang, hunne kinderen en die aan hunne zorg toevertrouwd, onderwijs te doen geven. Wel wordt door sommigen beweerd, dat de schooldwang op denzelfden grond steunt en dus evenzeer toegepast mag worden als het regt van onteigening ten algemeene nutte, het verbod van mishandeling der kinderen door hunne ouders en het verbod van geheele onteiving; wel wordt gewezen op het voorbeeld van vele Staten, waar de schoolpligtigheid is voorgeschreven; — dat evenwel eene loutere zedelijke verpligting tot een regtspligt kan worden gemaakt, en de schooldwang of zelfs, wat minder streng is, het verpligt doen genieten van onderwijs, volkomen gelijk staat met de drie aangehaalde voorbeelden, schijnt voor tegenspraak vatbaar. En wat de bedoelde Staten betreft, om aan die voorbeelden iets te hechten zou men behoeven te weten, of de straf op het niet-naleven der verordeningen hieromtrent wel wordt toegepast. Overigens mag nog de vraag geopperd worden, of het wegblijven der kinderen van de school wel uitsluitend aan onwil of onverschilligheid der ouders moet worden toegeschreven, en of de schuld van het schoolverzuim niet hoofdzakelijk daarin ligt, dat in de meeste gemeenten *kosteloos lager onderwijs* alleen aan *bedeelden* en als *bedeeling* wordt toegekend, en dat er geen schoolruimte voorhanden is, om de onvermogenden op te nemen. Moet die vraag, zoo als vermoedelijk door velen zal geschieden, bevestigend beantwoord worden, dan zou het bezwaar grootendeels vervallen ten gevolge van het behoorlijk toepassen der bepalingen van dit ontwerp omtrent het *voldoend onderwijs* en de schoolpligtigheid te eer gemist kunnen worden."

Ad IVum. Het lager onderwijs, dat de bedeelden en zij, die schoon niet bedeeld, onvermogend zijn schoolgeld te betalen, kosteloos genieten, wordt daaronder ook het bijzonder onderwijs verstaan? Ongetwijfeld. De bedeelden, die reeds kosteloos onderwijs genieten, zullen niet omdat zij door een burgerlijk armbestuur bedeeld worden, genoodzaakt kunnen worden om naar de openbare school te gaan. Dat zou zijn eene onregtvaardigheid jegens de godsdienstige opvoeding der kinderen. Voegt men ons toe, dat dit hier niet behoeft beslist te worden, maar bij de armenwet behoorde geregeld te zijn; dan antwoorden wij, dat daar de armenwet er van zwijgt, het hier ter plaatse behoort uitgemaakt te worden.

Wij lezen in de *Grondwet*:

»De heer van Lennep, die, ter verrijzing van de nieuwe Academie, zich dapper heeft gekweten, liet zich daarbij, naar onze meening, een onvoorzigtig woord ontvallen. Hij verklaarde, dat de ontbinding van het afgeleefde en nuttelooze instituut is geweest een der aanleidingen tot de aftreding van het vorige Ministerie.

»Zoo schijnt de waarheid van lieverlede al meer en meer aan den dag te komen, en de heer van Lennep heeft, op zijne beurt, een veêr uit den staart der April-beweging getrokken.

»De heer Storm van 's Gravesande heeft, te regt, deze omstandigheid gereleveerd en tevens gekarakteriseerd.

Volgens berigt van Z. M. konsul te Tripoli in Barbarije van 20 Oktober, was het aldaar bestaande verbod van uitvoer van granen in zoo verre gewijzigd, dat die uitvoer vergund werd voor de helft, wat betreft de granen die zich in de pakhuizen der Europeesche kooplieden te Tripoli bevonden; de hoeveelheid daarvan werd op 80,000 kilo van Konstantinopel gerekend. — Een naschrift van 1 November meldt, dat bovenstaande beschikking eene nieuwe wijziging ten aanzien der *tarwe* ondergaan had, en dat, blijkens eene bij de verschillende konsuls ontvangen circulaire de uitvoer van laatstgenoemde graansoort geheel was vrijgesteld.

Men schrijft ons uit Indië, dat de oorlog tegen de oproerige Chinezen op de Westkust van Borneo heviger dan ooit dreigt uit te barsten, dewijl onze magt te gering is, om met kracht en zonder tusschenpozen de voordeelen door te zetten, die wij behaald hebben. De gouvernements-kommissaris Mr. A. Prins moet vele maatregelen van den overste Andresen hebben afgekeurd. Ook de aldaar aanwezige militairen zouden niet zeer tevreden zijn over den tragen gang van zaken. Men had gewenscht, dat de overste Andresen, dadelijk na het innemen en bezetten van Montrado, zou hebben doorgetast en de andere plaatsen, waar de opstandelingen zich hadden genesteld, onmiddelijk zou hebben aangevallen. 't Schijnt echter, dat de overste van meening was, dat de magt, waarover hij te beschikken had, daartoe te kort schoot. Hoe dit zij, dit dralen geeft aan de zaak dagelijks een bedenkelijker aanzien. (*Tijdschrift voor Nederl. Indië.*)

Met belangstelling vernemen wij, dat het kontrakt tusschen het Gouvernement en den heer Wijnmalen, omtrent de exploitatie van steenkolen ter Zuid- en Oostkust van Borneo, waarover wij onze lezers reeds meermalen onderhouden hebben, thans is gesloten. De heer Wijnmalen heeft zijne regten overgedaan aan eene maatschappij, maar blijft tevens deelhebber in de zaak, en zal bovendien in persoon op de plaats zelve de onderneming dirigeren. Bij 't vertrek der laatste mail stond hij gereed om naar zijne nieuwe bestemming te gaan, vergezeld van eenen zeer kundigen Engelschen ingenieur, die de steenkolen-mijnen op Laboean, van den beginne af tot nu onlangs, beheerd heeft.

Hartelijk wenschen wij aan deze schoone onderneming een goeden uitslag toe, iets waaraan wij niet twijfelen, voor zoo ver die uitslag afhankelijk is van den ijver, de kunde en de voortvarendheid van hem, die aan het hoofd der zaak is geplaatst.

(*Tijdschrift voor Nederl. Indië.*)

Gisteren ochtend had te Kampen in de Afgescheidene kerk de plegtige inwijding plaats van de theologische school voor die gemeente. De heer de Moen voerde, in hoedanigheid van kurator, bij deze gelegenheid het woord. De plegtigheid werd vereerd met de tegenwoordigheid van den heer burgemeester en de wethouders dezer stad, alsmede van een zeer talrijk publiek. (*Grondwet.*)

Wij maakten eergisteren met een woord melding van een dien middag ter beurze loopend *gerucht*, dat er alhier een dépêche ontvangen zou zijn, volgens welke de bemanning en passagiers van het schip *Hendrika*, met uitzondering van één man en ééne vrouw, gered zouden zijn geworden. De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* zegt daaromtrent informatiën te hebben ingewonnen, en meent te kunnen verzekeren, dat het gerucht niet op waarheid steunt.

Te Dordrecht was gisteren morgen het *gerucht* in omloop, dat kapt. Stuit, gezagvoerder van de stoomboot *de Stad Dordtrecht*, uit Londen per telegraaf aan de direktie der boot te Dordrecht zou gemeld hebben, dat hij in zee passagiers van de *Hendrika* heeft gered. Dit *gerucht* wordt niet bevestigd. De direktie althans heeft niets ontvangen dan het gewone berigt van aankomst.

(*Amst. Ct.*)

Z. M heeft 1e goedgevonden tot schoolopziener in het 5de schooldistrikt der provincie Utrecht bij kontinuatie te benoemen den heer Jhr. Mr. J. G. Bosch van Drakenstein; 2e. aan den heer Jan Vreede, op zijn daartoe gedaan verzoek, verleend eervol ontslag uit zijne betrekking van kantonregter te Heusden, onder dankbetuiging voor zijne in gemelde betrekking aan den lande bewezene diensten.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrijdag 8 December.

In deze zitting zijn de algemeene beraadslagingen over hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1855 (Departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz.) voortgezet, en, nadat het woord was gevoerd door de heeren van Eck, van Hoëvell, de Kempenaer, van Bosse, van Nispen van Sevenaer, Thorbecke, en de Ministers voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz en voor de Zaken der Roomsch Katholieke Eeredienst, gesloten.

De tot dit hoofdstuk behoorende artikelen 1 (met de daarin voorkomende onder-artikelen), 2 en 3, alsmede de beweegredenen gaven geen aanleiding tot diskussie, met uitzondering van het onder-artikel 1 van artikel 1, betreffende het „traktement van den Minister *f* 8000", dat, na eene woordenwisseling tusschen de heeren van Zuijlen van Nyevelt, en van Hoëvell, in stemming gebragt, met 46 tegen 15 stemmen aangenomen werd: de overige werden zonder stemming goedgekeurd. Het hoofdstuk in zijn geheel is met 57 tegen 5 stemmen aangenomen.

Over hoofdstuk VII der Staatsbegrooting (Departement voor de Zaken der Roomsch-katholieke Eeredienst) werden beraadslagingen gevoerd. Alle artikelen werden zonder stemming goedgekeurd, met uitzondering van onder-artikel 1. „traktement van den minister *f* 8000," dat met 47 tegen 15 stemmen werd aangenomen, en het hoofdstuk zelf met 57 tegen 5 stemmen.

Tegen de onder artikelen 1 van art. 1 van de beide hoofdstukken hebben gestemd de heeren: Huguenin, van Bosse, Reinders, Thorbecke, Storm, Dullert, Anemaet, Westerhoff, van der Veen, Ter Bruggen Hugenholtz, van Hoëvell, Hengst, Zylker, van Eck en de Poorter.

De heeren Hengst, Zylker, van Eck, Reinders en Storm stemden tegen de beide hoofdstukken.

Daarna zijn de beraadslagingen aangevangen over hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting (Departement van Marine). Aan de algemeene behandeling namen deel de heeren van Fr... Rochussen, Ter Bruggen Hugenholtz, van Goltstein, ... en de minister van Marine.

Op morgen ten elf ure zal met die beraadslaging wo... voortgegaan.

's GRAVENHAGE, 7 Dec. Het gerucht, heden ... verspreid omtrent het waarschijnlijk verongelukken ... het fregat *Hendrika* heeft in vele huisgezinnen een ... rigen indruk te weeg gebragt. Op dat schip toch b... den zich onder de passagiers verscheidene jonge... van goeden huize uit 's Hage, die als ambtenaars ... Indië vertrokken waren en omtrent wier lot men ... in de vreesselijkste onzekerheid verkeert. Dezen m... is, naar wij vernemen, het lijk van een der ... breukelingen en eenige andere voorwerpen te Scheve... aangespoeld en betrekkingen van sommige passagiers h... zich naar dat dorp begeven om het lijk te herke...

Het schip *Hendrika* is verzekerd in de Haagsche ... assurantie-maatschappij. Indien het verongelukt is, zo... zoo wij ons niet bedriegen, de eerste bodem va... heer Hoboken zijn, die op deze wijze vergaat.

(*Arn. C...*)

— Uit Scheveningen vernemen wij nog vele b... derheden omtrent de langs de geheele kust aange... voorwerpen. De heeren strandvonders zijn ijverig ... weer, om de voorwerpen, die komen aandrijven, ... gen. Onder anderen verneemt men, dat er een ... is aangespoeld, waarop het woord *Geheim* voo... ook een kistje met kleinoodien, zoo als gouden ... gen, enz.; voorts een pakket, waarop een adres v... familie geplaatst is, om na overlijden te worden ge...

— De direkteur van het koninklijk kabinet va... derijen heeft ter kennisse van het publiek gebragt ... in verband met de herstellingen aan het gebouw ... kabinet, te beginnen met Maandag, den 11 de... tot nader order zal gesloten zijn.

— Op aanstaanden Donderdag den 14 December ... zal de gewone audientie van den minister van Fi... geen plaats hebben.

ROTTERDAM, 7 Dec. Aangaande het schip, ... Nieuwe Zand, bij Brouwershaven, gestrand, wor... gemeld, dat op verschillende punten van de kust ... anderen te Wassenaar, te Dirksland en te Westsch... voorwerpen van meerderen of minderen omvang z... gespoeld; door de merken kennelijk behoord he... tot het schip *Hendrika*, kapt. P. Admiraal. Dri... zijn drijvende gezien, maar niet aan de stranden ... den of onder bereik gekomen om op te vissche... aanzien van de ekwipage en de passagiers is nog ... kend.

— Door den loodsschipper Burg, van de boot ... gisteren te Brouwershaven aangekomen, is voor h... wershavensche zeegat drijvende gezien, het ... gedeelte van een schip met daaraan behoorende ... waarop van achteren, op den spiegel stond: *A.* ...

HOORN, 7 Dec. Op de markt alhier werden ... pels kaas aangevoerd, waarvan de prijzen voor ... *f* 28.50, kommissie *f* 27,25 waren. De handel ... tengewoon levendig.

MEDEMBLIK, 6 Dec. Ter kaasmarkt waren ... pels aangevoerd, die zeer graag gekocht werd... *f* 28½ de 40 N. ℔.

RIDDERKERK, 7 Dec. In de rivier de Maas voo... gemeente werd eergisteren een roeibootje door een ... schuit overzeild. Door den sterken wind was he... mogelijk den zich daarin bevindenden roeijer te re... zoodat hij een prooi der golven werd. Zijne on... tigheid moet hiervan oorzaak geweest zijn. De on... kige, wiens lijk nog niet gevonden is, laat eene ... met een kind na. Hij was 26 jaren oud.

's HERTOGENBOSCH, 7 Dec. Met genoegen ve... den wij, dat het in ons vorig Nommer voorkomen... rigt van het ongeluk aan een beeld van onzen bero... van der Ven overkomen, zeer overdreven was. ... vernemen wij, dat door het afschuiven van den ... wagen slechts eene hand is beschadigd geworden ... wel zoo gering, dat thans reeds het beeld zich ... komen orde op zijne plaats bevindt.

— Gisteren heeft de heer Frans Donkers ... goed het door hem vervaardigde beeld aan het ... bestuur opgedragen en ter zijner beschikking ... Te gelijk heeft die kunstenaar de door hem vervaa... schets aan den heer burgemeester ten geschenke ...

Zoowel het onthaal bij het bestuur als de ont... van het aangeboden geschenk waren allervleijendst ... den verdienstelijken beeldhouwer. (*N. N. Br.*)

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

ATHENE, 1 Dec. De Fransche troepen alhier in be..., hebben bevel gekregen naar de Krim te vertrekken. Ten gevolge van het verschrikkelijk heerschen der ... is de stad bijna geheel verlaten. Het hof, de ministers, de militaire autoriteiten bevinden echter zich ... hier; doch de meeste ambtenaren van minderen ... hebben naar elders de wijk genomen. De dagbladen ... niet verschijnen, bij gebrek aan het noodige personeel.

PARIJS, 9 Dec. Admiraal Hamelin is uit de Zwarte ... teruggekeerd, en heeft de betrekking van Fransch ... in die wateren nedergelegd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 Dec. Omtrent het alliantie-traktaat tusschen de Westersche mogendheden en Oostenrijk gesloten, leest men in den *Pays*:

"... het alliantie-verdrag definitief is, moet een ... geschieden: Rusland gevoelt zich te zwak om ... Duitschland te braveren en neemt de gestelde ... den aan; of het werpt ook aan Oostenrijk den ... toe, en roept zijnen gezant uit Weenen te... het eerste geval hebben wij nog geen vrede, ... toch de weg gebaand voor onderhandelingen, ... ndslag althans voor alle partijen aannemelijk zou ... het tweede geval blijven wij in oorlog, maar ... door een nieuwen bondgenoot, die over 500,000 ... beschikken kan, en wiens gebied den Donau, ... ester en de Weichsel raakt.

... Ruslands keuze zijn zal, weten wij natuurlijk niet. ... lieden van ervaring in diplomatieke aangele... gelooven aan eene hervatting der onderhande... Het schijnt zeker dat, terstond na de bekrach... het verdrag, eene laatste sommatie door Oos... Rusland worden gedaan, in bewoordingen die ... met de Westersche mogendheden vastgesteld ... eene aanmaning van eene mogendheid, die in ... tijd haar krijgswezen en hare finantiën op ... voet gebragt heeft, en die welligt uit naam ... Duitschland zal kunnen spreken, zal Keizer Nikolaas misschien het ware belang van zijn rijk en zijne dynastie doen inzien. Zoo niet, dan zal, na de verschij... den bij het verdrag gestelden termijn, eene ... van minstens 500,000 man ons helpen om ... dwingen tot aanneming der door de drie ge... mogendheden gestelde voorwaarden."

... *Constitutionnel* zegt dat het leger in het Oosten ... 9de divisie, bestaande in troepen uit Algerie ... ste reg., te Toulouse in garnisoen liggende, ... erderd worden. Ook wil dat blad weten, dat ... van Lyon, onder de bevelen van den maar... ellane, gereorganizeerd, en dat het effectief ... drie divisiën infanterie en eene divisie kaval... gt zal worden. Die troepen zouden te Lyon ... kamp van Sathony gestationneerd, en altijd ... aden worden, om te velde te kunnen trekken.

... s een te Triëst ontvangen berigt uit Kon... stantinopel van den 27 November is eene divisie van het leger van Omer-pacha gereed om naar de Krim te ver... trekken; ... is 2 regimenten zullen te Bukarest blijven. ... dagen zal ook Omer-pacha vertrekken.

... Napoleon had een bezoek bij den Sultan afgelegd... van het garnizoen van Corfu was inge... het overige gedeelte zonde volgen.

... *Constitutionnel* schrijft: Uit partikuliere brie... nemen wij telkens nieuwe bijzonderheden omtrent ... die den 14 November in de Zwarte Zee ... zij getuigen alle van deszelfs ongemeene ... De vice-admiraal Hamelin is den 15 op de ... baai Kamish vertrokken, alwaar hij voor... vlag aan boord der *Montezuma* heeft moe... gen; doch algemeen dacht men, dat hij ... zou terugkeeren. Denzelfden dag zijn de *Ville de Paris* en de *Friedland* naar Konstantinopel vertrokken, gesleept wordende door de *Mogador* en ... *Bayard* zou den 16 volgen, gesleept door ... *Napoleon*. Al deze schepen behoeven herstelling. Ook ... hoewel als stoomsleper dienende, heeft ... gebroken. De oorlogsschepen, die het minst ... hebben, zullen in de baai van Kamish en in ... ten anker blijven. Aan den ingang dier ... worden sluitboomen en batterijen daargesteld. De ... *Brandon* en de *Berthollet* waren bezig om ... *Henri IV* en de *Pluton*, die bij Eupatoria ge... zoo veel mogelijk te redden. De bemanning ... der beide gestrande schepen is voorloopig bestemd om ... een deel uit te maken van het garnizoen van Eupatoria, welke stad versterkt en waarschijnlijk met het geschut dier beide vaartuigen gewapend zal worden."

— Men verzekert dat er te Weenen van wege den Czaar eene nieuwe nota is ontvangen, waarbij de Czaar eene ruimere toestemming geeft dan bereids vroeger is geschied in de nota van 6 Nov te Berlijn ontvangen, aan de vier vredesvoorwaarden door de Westersche mogendheden voorgesteld.

— Indien men de dagbladen van Berlijn eenigzins mag vertrouwen, zou ook Pruissen genegen zijn, om toe te treden tot de drievoudige alliantie van 2 December. Men ziet hierin een gunstig teeken voor het herstel van den vrede.

— Een Fransch staathuishoudkundige van veel naam, de heer Léon Faucher, heeft eenigen tijd geleden in een Fransch tijdschrift den staat der Russische finantien behandeld en beweerd, dat Rusland door den oorlog tot een bankroet of tot eene matelooze uitgifte van papiergeld zou gebragt worden. Hij werd beantwoord door een Russisch schrijver, die blijkèn van bedrevenheid in de staathuishoudkunde gegeven heeft, den heer Tegoborski, en heeft het door dezen aangevoerde in een nieuw geschrift wedersproken.

Volgens 'tgeen de *Constitutionnel* schrijft is de hee Tegoborski bij de zamenstelling van zijn geschrift door het Russische gouvernement geholpen, is hij evenwel genookzaakt te erkennen, dat Ruslands finantiën in eenen toestand zijn die van alle regelen der staathuishoudkunde afwijkt en elk ander land tot den ondergang zou brengen, en dat de geldleening, die Rusland reeds in het eerste jaar des oorlogs heeft moeten doen, niet naar wensch geslaagd is, terwijl hij zich wel wacht van eene opgave van het juiste bedrag der Russische staatsuitgaven en inkomsten, en ook geen woord zegt van de verarming der Russische grondeigenaren, die volgens het betoog van den heer Léon Faucher het gevolg moet zijn van de pressing der lijfeigenen voor de krijgsdienst.

»Dat wij hierop wijzen — zoo besluit de *Constitut i onnel* — is niet om te smalen op den geduchten vijand dien de Westersche mogendheden te bestrijden hebben. Reeds bij den aanvang der worsteling begrepen wij dat zij langdurig, hardnekkig en moeijelijk zou zijn. De voornaamste hinderpaal, die aan onze wapenen in den weg stond, is, gelijk wij steeds erkend hebben, de stijlhoofdige moed van den Russischen soldaat, dweepend voor zijne godsdienst, opgewonden door vaderlandsliefde, en voortgedreven door eene krijgstucht zonder beschaving en door eene staatkunde zonder menschelijk gevoel.

De feiten hebben onze voorspelling bewaarheid; maar hoe geducht Rusland ook zij door zijn onloochenbaren rijkdom aan hulpbronnen en door de krachtige inrigting zijner maatschappij, toch dient men bedaard en zonder vooringenomenheid te onderzoeken, welke verweringsmiddelen en welke goede kansen het in den tegenwoordigen strijd heeft. Uit onbetwistbare feiten nu blijkt de ontredderde staat van deszelfs finantien. Geld, de zenuw des oorlogs, zal het aldra niet meer hebben; en hierom alleen reeds kunnen wij de toekomst zonder ongerustheid te gemoet zien."

ENGELAND.

LONDEN, 7 Dec. De *Times* houdt staande dat het niet ligt in de bedoeling der regering, in de tegenwoordige omstandigheden eene leening te sluiten; de *Observer* daarentegen zegt, dat het kabinet aan het Parlement de middelen zal aanvragen om den oorlog voort te zetten.

— Op dringende bevelen van de admiraliteit heeft sir Charles Napier met de geheele vloot Kiel verlaten, om naar Engeland terug te keeren.

— De *Morning Chronicle* zegt, dat, ingeval lord Raglan door te sneuvelen of door eenig ander toeval het leger in de Krim niet meer mogt kunnen aanvoeren, het bevel daarover op sir John Burgoyne zal overgaan. De *Times* noemt als zoodanig sir Richard England.

— De *Atlantic* is te Liverpool aangekomen met berigten uit New-York van 25 Nov. De verkiezingen in den staat van New-York zijn zeer ten gunste van de Whigs, die in groote meerderheid gekozen zijn. Twee Know-Nothings zijn voor den senaat gekozen en acht en dertig voor de kamer van vertegenwoordigers. Men denkt, dat een senator, de heer Atchinson eene geheime vereeniging van 5000 personen georganizeerd heeft, met last om zich naar den staat van Kansas te begeven, op den dag der eerste verkiezing, ten einde er voor de handhaving van de slavernij te stemmen.

De conventie der *Know Not ings* te Cincinnati heeft hare werkzaamheden geëindigd en schijnt het eens geworden te zijn omtrent de verkiezingen voor het presidentschap.

De prezident der Unie werkt ijverig aan zijne boodschap. Wat men ook zeggen moge van den fieren toon, dien dit dokument zal voeren, het *Journal de Washinton* beweert, dat het zeer gematigd zal zijn. De *New-York Herald* zegt, van zijn kant, dat de boodschap niet zoo als gewoonlijk tegelijkertijd aan de dagbladen en aan het congres zal worden medegedeeld, daar de president met het uitspreken zijner boodschap eerst de aankomst van al de laatste tijdingen uit Europa wil afwachten.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 December.

GETROUWD (7 Dec.): P. Portielje, Fzn., wed met M. C. Lunenburg.

BEVALLEN (6 Dec.): G. Kikkert, geb. Lap, Z. — (7 Dec.): M. van Vollenhoven, geb. van der Mersch, Z. — (8 Dec.); M. A. Thiel, geb. Brinkman, Z.

OVERLEDEN (3 Dec.): P. L. Wersing, 78 j. — (4 Dec.): M. J. Koppe, geb. Monhemius, 60 j. — (5 Dec.): D. E. Kleijn, 75 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			8 DEC. $4\frac{1}{2}$ u. gebl.	9 DEC.		4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$59\frac{3}{4}$	$60\frac{1}{8}$	à	$60\frac{5}{8}$	$60\frac{1}{2}$
Dito Dito	3	〃	$70\frac{15}{16}$	$71\frac{3}{4}$	〃		
Dito Dito	4	〃	$89\frac{1}{4}$	90	〃		
O. I. Leening 1844	4	〃	$88\frac{7}{8}$		〃		
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$	〃	87		〃		
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	〃	122		〃		
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	〃			〃		
Dito Hollandsche dito					〃		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$	〃			〃		
Maatschappij van Weld.	4	〃			〃		
Aand. Ned. Bank.		〃			〃		
België, Certifikaten	$4\frac{1}{2}$	〃			〃		
Dito	$2\frac{1}{4}$	〃			〃		
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$	〃	$48\frac{3}{8}$		〃		
Frankrijk, Obligatiën	3	〃			〃		
Spanje, Nieuwe 3 pCt., thans	1	〃	$18\frac{7}{8}$	$18\frac{15}{16}$	〃	19	$18\frac{15}{16}$
Nieuwe	3	〃	39		〃		
Binnenlandsche	3	〃	$34\frac{9}{16}$	$34\frac{9}{16}$	〃	$34\frac{11}{16}$	
Cert. Coup. Sp. Com.			$5\frac{13}{16}$	$5\frac{11}{16}$	〃		
Amortisable Schuld					〃		
Portugal, te Londen	3	〃	$37\frac{1}{8}$	$37\frac{5}{16}$	〃	$37\frac{3}{8}$	
Dito Uitgestelde			$14\frac{1}{2}$		〃		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	〃	100	$100\frac{1}{4}$	〃		
Dito A°. 1828—1829	5	〃	100	100	〃		
Negot. 1831 en 1833	5	〃	$83\frac{1}{2}$	$83\frac{3}{4}$	〃	84	
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$	〃	$85\frac{1}{2}$	$86\frac{1}{2}$	〃		
Negot. 1840	4	〃	$75\frac{7}{8}$		〃		
Dito *Stieglitz*	4	〃	$74\frac{3}{4}$		〃		
Dito Nieuwe	4	〃			〃		
Certifikaten te Hamburg	5	〃			〃		
Inschr. op 't Grootboek	6	〃			〃		
Dito Certifikaten	6	〃	57	$57\frac{3}{4}$	〃		
Polen, Obligatiën	4	〃	$67\frac{1}{4}$		〃		
Aandeelen 1835			139	141	〃		
Oostenrijk, Metalliek	5	〃	$65\frac{15}{16}$	$66\frac{1}{2}$	〃	$66\frac{7}{8}$	$66\frac{1}{2}$
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	〃	$33\frac{3}{8}$	$33\frac{13}{16}$	〃	34	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$	〃	$33\frac{5}{8}$	$33\frac{13}{16}$	〃	34	
Dito Nieuwe	5	〃	76	$76\frac{1}{2}$	〃	77	
Dito 1854	5	〃	76	$76\frac{1}{2}$	〃	77	
Weener Bank	5	〃			〃		
Dito	4	〃	$58\frac{1}{2}$		〃		
Aand. met Loting fl. 250		*f*			〃		
Nieuwe dito 1854			$233\frac{1}{2}$	236	〃	238	
Pruissen	$4\frac{1}{2}$	〃			〃		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.		〃			〃		
Dito Orig.					〃		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	〃			〃		
Sardinië, te Londen	5	〃			〃		
Denemarken, dito	5	〃			〃		
Louisiana, te Londen	5	〃			〃		
Brazilië	5	〃	$96\frac{1}{2}$		〃		
Dito 1843	5	〃			〃		
Mexiko, te Londen £ 100	3	〃	20	$20\frac{1}{4}$	〃		
Dito Onbepaalde		〃	$19\frac{7}{8}$	$20\frac{1}{16}$	〃	$20\frac{1}{8}$	
Peru	$4\frac{1}{2}$	〃	$65\frac{1}{4}$	$66\frac{1}{4}$	〃		
Grenada, dito à £ 100	$2\frac{1}{4}$	〃		16	〃		
Dito Uitgestelde			$5\frac{13}{16}$	$5\frac{13}{16}$	〃	6	
Ecuador					〃		
Venezuela, te Londen	4	〃			〃		
Dito Uitgestelde	$1\frac{1}{4}$	〃		$9\frac{7}{8}$	〃		
Grieken Br. à £ 100	5	〃			〃		

Nat. Met. $69\frac{1}{2}$, 70; 5 pCt. Stieglitz $82\frac{1}{4}$.

Ook heden heeft de rijzing wederom merkbare vorderingen gemaakt, door het effectueeren van aanzienlijke kooporders in meest alle fondsen. Inzonderheid waren handel en vartatie in Holl en Oostenrijksche fondsen het meest aanzienlijk.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt.; Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{3}{4}$	Livorno	2/m.	*f* $38\frac{1}{4}$
»	zigt	» $56\frac{5}{16}$	Napels	»	» $85\frac{1}{2}$
Bordeaux	2/m.	» $55\frac{1}{4}$	Petersburg	»	» $1.71\frac{1}{2}$
»	zigt	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $28\frac{1}{4}$
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» $35\frac{1}{8}$
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» $99\frac{5}{8}$
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» $35\frac{7}{16}$
Lissabon	»	» $41\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» $41\frac{1}{4}$	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» $45\frac{3}{8}$	Rotterdam	»	$\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Dec. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $51\frac{1}{2}$, 1840/1842 $4\frac{1}{2}$ pc. —; 1848, —; Spanje 1—3 pc. $18\frac{1}{2}$; Binnenl. 3 pc. $34\frac{5}{8}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. $67\frac{1}{2}$.

PARIJS, 8 Dec. Fransche 3 pc. 72.25; $4\frac{1}{2}$ pc. 96 50; 3 pc. Spanje $34\frac{7}{8}$; id. 1 pc. —; Met. 5 pc. 83; Rom. Leen. $83\frac{1}{2}$.

LONDEN, 8 Dec. Consols $93\frac{5}{8}$, 3 pc. Spanje buitenl. 39; 1 pc. dito 19; Comité-Bewijzen $5\frac{5}{8}$; Passive $4\frac{5}{8}$; 5 pc. Rusl. $96\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pc dito 87; 4 pc. Holl. 91; $2\frac{1}{2}$ pc. id. $61\frac{1}{2}$; 5 pc. Sardinië $83\frac{1}{2}$. Brazilië 97; $4\frac{1}{2}$ pc. Peru 68; Gren. uitg. $5\frac{5}{8}$; id. werk. 15; 3 pc. Mexiko $21\frac{1}{4}$; 4 pc. Portugal 41; Turkije $7\frac{5}{8}$; Ecuador —; Wissel op Amst. $11.17\frac{1}{2}$.

BERLIJN, 8 Dec. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 4½ pc. Rusland 81½; id. 5 pc. 93¼.

HAMBURG, 8 Dec. Spanje 3 pc. 31¾; id. 1 pc. 17¾; Rusl. 5 pc. 90; 3 pc. Mexikanen 14½; 5 pc. Sardinië 79; Wissel op Amst. 13.2⅞; Londen kort 36.05.

FRANKFORT, 8 Dec. 5 pc. Met. 67; 3 pc. Spanje binnenl. 33⅝; id. 1 pc. 18½; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 9 December.

Overzigt der Week.

KOFFIJ. Van ordinaire *Javas*-oorten zijn eenige Ceelen tot 28½ cs. door groote houders op spekulatie van de markt genomen, waardoor het disponible tot dien prijs opgeruimd en tot 29 cs. slechts weinig te vinden is; — blanke en goed blanke, hoewel schaarsch en prijshoudend, blijven minder gevraagd.

THEE. Wordt tot de bestaande prijzen alleen maar voor de Consumtie gekocht.

TABAK. Door terughoudenheid der invoerders zijn van *Marijland* slechts 50 vaten uit de eerste hand omgezet, de besteedde prijzen, zoowel van de ordinaire als de betere soorten doen wederom eene kleine prijsverhooging kenmerken — Van *Manilla* blijft het goed middeldek begeerd, terwijl het ordinair Binnengoed niet dan tot verlaagde prijzen te plaatsen is. — *Java* De belangrijke aanvoeren, welke sedert eenige weken hebben plaats gehad, gepaard met nog meerdere aanzienlijke partijen, die te verwachten zijn, hebben de prijzen, vooral van de ordinaire soorten zeer doen dalen, waardoor eenige houders besloten hebben, zich niet eerder dan tegen het voorjaar aan de markt te vertoonen — Dezer dagen zijn nog uit de eerste hand afgesloten: 890 pakken *Java* D M V O, alsmede 317 pakken gebost aangeregen. — *Inlandsche Bladen* Hiervan werden op het land vrij belangrijke partijen, meerendeels ordinaire kwaliteiten, tot vaste prijzen voor verzending gekocht. — In veiling tegen 12 dezer: 29 vn. Virginie en 47 vn. Kentucky Steelen; 26 cer. Bladen Havana Tabak.

SUIKER. *Ruwe*, bij schraal voorziene markt blijft de kooplust aanhouden; Van *Java* zijn tot volle November-Veilingsprijs verhandeld: 876 kranjangs, uit de *Potsdam* van boord te ontvangen. — *Geraffineerd voor Uitvoer*. Belangrijke afdoeningen van *Crushed* in alle soorten van Fabriekaat, hebben er in deze week plaats gehad, zoowel op levering in deze maand als in Januarij en Februarij. — De prijzen hebben weinig verandering ondergaan en de noteeringen zijn als volgt op te geven: *Crushed* N S R superfine ƒ34, N° 2. ƒ32, N° 3. ƒ31; B K N° 1. ƒ31 a 31¼, N° 2. ƒ30 a 30¼; B & H N° 1. ƒ30½, N° 2. ƒ29½; S & T N° 1. ƒ31, N° 2. ƒ30, N° 3. ƒ29; W & Z ƒ29½; T & C ƒ29¼. — In *Consumtie* is geene prijsverandering op te geven.

SPECERIJEN in één doen en de noteering als onveranderd te beschouwen.

RIJST. Hiermede was het over het algemeen iets stiller en ging deze week weinig om, hoewel men toch geen afgevers tot verlaagde prijzen aangetroffen heeft; men noteert: Gep *Aracan* ƒ10¾ a 11; *Java* ƒ11 a 11½; *Tafel* ƒ13½ a 14.

FRUITEN onveranderd; jarig *Zantische Krenten* houdt men op ƒ33 a 40; *Smirna Rozijn* ƒ19 a 20, *Samos* ƒ10½ a 11.

POTASCH geheel onveranderd.

VERFWAREN. *Indigo* blijft zeer prijshoudend, de omgang echter gering. — *Cochenille*, *Zwavel*, *Salpeter*- Onveranderd. — *Verfhouten*. Van Curaçao zijn aangevoerd 35 ton *Campêchiehout* en 34 ton *Geel*. — *Quercitron*. Baltimore a ƒ4 afgedaan. Van *Sumak* zijn 50 balen *Siciliaansche* tot ƒ6½ in veiling verkocht, alsmede 21 kisten *Amerikaansch Chromaatgeel* van 52 a 69 cs. — *Harst*. 50 vn. Bruine a ƒ3¾ verkocht. — *Meekrap*. Met onveranderde prijzen zonder handel.

STERKE DRANKEN. Voor *Arak* blijft de kooplust aanhouden; alhier en te Rotterdam zijn wederom 60 leggers verkocht. — In *Rum* zullen tegen 14 dezer: 38 stukken bijsoort *Jamaica* ter markt komen. — *Genever* is belangrijk in prijs teruggegaan; 100 °/₀ eerste soort ƒ32½, tweede soort ƒ31½. — *Moutwijn* 91 °/₀ ƒ26 pr. vat a kont.

METALEN. *Banca Tin*. Hetgeen tot ƒ67 te koop was, is nu opgeruimd en zijn er nu nog maar eenige kleinigheden tot ƒ67½ te bekomen. — *Koper*. *Ruw*, zeer vast op prijs met aanhoudende vraag voor uitvoer. — *Drontheimer* opgeruimd; *Kroon* ƒ72; *Demidoff* ƒ74; *Paschkoff* ƒ84; *Zweedsch* ƒ73; *Engelsch* ƒ72, *Oud blad* ƒ134.

KATOEN. Ter exportatie werden dezer dagen ruim 800 pakken *Surinaamsch* en *Amerikaansch* tot vaste prijzen afgedaan. Door deze verkoopen meerendeels alle disponible partijen opgeruimd zijnde, kunnen er wel geene transactien van eenig belang verwacht worden, alvorens nieuwe toevoeren plaats vinden.

WAS en HONIG onveranderd.

TALK, SMEER en TRAAN. Over het algemeen zeer stil. — *Patentolij* ƒ52¼ a 52½ a kontant. — *Ansjovisch* nominaal; nieuwe ƒ10½, van 1853 ƒ14. — *Rondvisch* ƒ11½ a 11¾.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 8 Dec. Rogge. Ofschoon dit artikel lager afgegeven werd, was de handel slechts enkele dagen der week van eenige beteekenis, zijnde meerendeels bij uitslijting verkocht, als volgt: 144/2 ℞ Archangel ƒ350 1/m.; 142/2 ℞ Libau ƒ356 6/w. te Delftshaven; 143/2 ℞ Archangel ƒ334; 146/2 ℞ Deensche ƒ326 3/m.; 148/2 ℞ Zweedsche ƒ333 6/w.; 141/2 ℞ Archangel ƒ330 1/m.; 148/2 ℞ gedr. Deensche ƒ366 3/m.; 147/2 ℞ Pommer ƒ325, 327 6/w.

Gerst werd daarentegen bij partijen afgedaan tot de volgende lagere prijzen, als: 730/2 ℞ Deensche ƒ235 6/w.: 126/2 ℞ dito ƒ227 6/w.; 135/2 ℞ Engelsche ƒ232 6/w.; 132/2 ℞ Zweedsche ƒ225 6/w; 135/2, 136/2 ℞ Engelsche ƒ230, 232, 234 6/w.; 140/2 ℞ grove Deensche ƒ235, 237 6/w.; 137/2 ℞ dito ƒ230 6/w.

Moutwijn daalde Zaturdag tot ƒ30 en bleef ook alzoo Maandag en Dingsdag met meer en minder handel. Woensdag werd eerst a ƒ29 gekogt doch later a ƒ28 afgegeven en bleven toen evenmin koopers als verkoopers overig. Gisteren was er veel handel a ƒ26, vooral om in de volgende week te leveren. Heden moet begin beurs ƒ26½ zijn besteed doch later was het stil zelfs tot den Marktprijs van ƒ26. Evenwel werd op 's wekelijksche leverng gedurende deze maand eerst a ƒ26½ later a ƒ26¼ gekocht.

Jenever ƒ31,50 Amst. Proef ƒ32,75.

MIDDELBURG, 7 Dec. Tarwe. Puike Zeeuwsche ƒ13, mindere soorten zijn voor ƒ12,75 afgegeven; puike Nieuwe Walchersche ƒ13,25, 13,35 en 13,50, mindere soorten ƒ13 a ƒ13,15, afwijkende kwaliteit hield men op ƒ12,75, doch bleef onverkocht. — Rogge, enkelde klusjes ƒ11, die op ƒ11,25 werd gehouden, bleef onverkocht. — Gerst ruim ter veil, bij uitzoeking kocht men de beste Winter- en Zomer-Gerst aan ƒ6,10, mindere ƒ6. — Voer-Haver ƒ3,50. — Walchersche Witteboonen, puike ƒ13 a 13,25 naar deugd, mindere ƒ12 a 12,50; Walchersche Paardeboonen weinig aan en gevraagd, men kocht die meestal aan ƒ8, enkele partijtjes zijn echter tot ƒ7,80 losgemaakt; Walchersche Bruineboonen ƒ12 a ƒ12,25. Dito Groene Erwten ƒ11 a ƒ11,50, Groote bijna niet aan, puike ƒ12,50 a 12,75, mindere ƒ12 — Zeeuwsche Paardeboonen ƒ7,75. Dito Groene Erwten ƒ10,75 a ƒ11. — Raap-Olie ƒ56. Patent-Olie ƒ58. Lijn-Olie ƒ48 pr Vat.

ANTWERPEN, 8 Dec. *Koffij*. Zonder bekende omzet met vaste prijzen.

Rijst. Kalme markt.

Tabak. Tot vaste prijzen zijn 40 vaten Kentuckij omgezet.

Huiden. Tot vaste prijzen zijn deze week verhandeld 7200 stuks drooge en gezouten Buenos-Ayres Koehuiden en 1500 stuks Paardenhuiden.

Granen Vaste markt met eenige vraag voor Tarwe en Rogge.

LONDEN, 7 Dec. *Ruwe Suiker*. Vaste markt met weinig zaken. Crushed stil zonder prijsverandering.

Koffij. Native Ceylon zonder handel; Plantage soorten worden hooger gehouden. — *Rijst* met beperkte vraag.

Talk flaauw. Petersburger 65 s.

Granen. Tarwe prijshoudend met weinig handel. Garst onveranderd.

LIVERPOOL, 7 Dec. *Katoen*. Zeer kalm zonder prijsverandering. Verkocht 7000 balen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

WIJK AUF FÖHR, 4 Dec. De Nederlandsche kof Alphonsus Maria, kapt. J. B Vlas, van Groningen met haver naar Londen, is in den nacht van 2 op 3 dezer, op het Hornumer Zand gestrand, doch na de masten gekapt te hebben, over het zand gestooten en met adsistentie naar den ingang bij Kniepzand gebragt; het volk, benevens de kapiteinsvrouw, is gered. Of het schip veel water maakt is nog onbekend.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 7 Dec Boontje, Vriesland, Londen

Advertentiën.

Kiezersvereeniging

DE

GRONDWET.

Bij de Verkiezing op Maandag 11 December 1854, van een Lid voor den Gemeenteraad, wordt door de Vereeniging aanbevolen, den Heer

R. DANIEL WOLTERBEEK.

Namens het Bestuur:
H. CROOCKEWIT, *President*.
(455) H. RAHUSEN, *Secretaris*.

(450) J. T. SOMMER, Boekhandelaar te Almelo, heeft uitgegeven en alom verzonden:

JAARBOEKJE

VOOR

TIJD EN EEUWIGHEID.

Negende Jaargang 1855,

door M. ZUGSCHWERDT. Prijs 50 Cents.

INHOUD.

Voorwoord des Vertalers. — Voorsprong. — Wat tot een christelijk leven het eerste en noodzakelijkste is. — Hoe velerlei ware gelooven er zijn. — De Katholieke Kerk. — Of men van godsdienst mag veranderen. — De Katholiek en de Kerk. — Onverschrokkenheid en standvastigheid verschaffen achting. — De Katholiek en zijn Bisschop. — Antwoord. — MARTINUS en MAXIMUS. — Over de Herderlijke brieven. — De Christen en zijn pastoor — Andere punten. — EUPHROSINE van de *Beukenhoeve*. — Vervolg. — Iets over goede boeken. — Andermaal EUPHROSINE. — Nog eenmaal die persoon. — Huwelijks-liefde en trouw. — Zonnelicht en fakkels. — De ongelukkige huwelijken. — Een ongelukkig huwelijk. — Over het profeteren. — Een exempel. — Het Speelman. — Over de liefde tot den naaste. — Het hof — Bruiloft en dood. — De Verrijzenis. — Afscheid.

TILBURG, 24 November 1854.

MIJNE HEEREN!

Op heden kreeg ik ten mijnen huize een Burger M... ELISABETH VAN DE VEN genaamd en wonende wijk Velthoven in Tilburg. Zij verklaarde door de **VALENTA** van eene maagkwaal genezen te zijn en zocht mij daaraan de meest mogelijke openbaarheid geven. Zij is zoo erg geweest, dat zij bijna niets nuttigen kon en sedert Paschen had zij niets ... dan gekookte dunne karnemelk en een kopje slappe *twee honderd en twee* dagen heeft zij op dunne melk geleefd! Zij heeft nu eene bus Revalenta van ... ct. en eene van ƒ2 gebruikt en is zoover gevorderd dat zij weer alles eten kan en alles haar goed ... Zij dankt God voor deze gelukkige uitkomst en wil medewerken, om den roem van uwe Revalenta ... spreiden.

Ik noem mij met achting C. H. DOM...

Aan het Verkoophuis te Amsterdam.

De prijs der **REVALENTA** is:

Kleine Bussen	1 ℔.	2 ℔.	5 ℔.
voor 87½ Ct.	ƒ2.00	ƒ3.50	ƒ8.00
	1 ℔.	2 ℔.	5 ℔.
DUBBELD GEZUIVERDE	ƒ4.00	ƒ7.00	ƒ15.00

Hoe grooter de Bus hoe voordeeliger de verhouding tusschen prijs en gewigt.

Eene Brochure, die over dit heilmiddel handelt, ... *gratis* afgegeven.

Zij wordt verkocht in het **VERKOOPHUIS** ... bekende Depôts.

(461) Ter Boekdrukkerij van JOSUÉ WITZ, te A... is van de pers gekomen en aan de respectieve ... naren op de *Uitspannings-Lectuur, toegewijd aan ... schap, kunst en smaak*, verzonden als 5de en ... Aflevering van den 2den Jaargang:

OOSTERSCHE BRIEVEN van JOSEPH S... katholiek pastoor uit het bisdom van Augsburg. Verhaal zijner reis naar Palestina in het jaar ... Tweede Deel.

Ligt ter perse, om zoo spoedig mogelijk te v...

HET DRIEVOUDIG ROME. Dagboek eener ... Italië. Door den Abbé J. GAUME. IIde Deel. 3...

VOORWAARDEN VAN INTEEKENING

EN WIJZE VAN UITGAVE.

De *Uitspannings-Lectuur* verschijnt bij Afleveringen van 100 à 200 bladzijden, in gr. 8vo. De jaargang ... even als vroeger, bestaan uit 60 vel of 1000 bladz. ... bij ruime deelneming evenwel, zonder verhooging ... inteekenprijs, pr. jaarg. gebragt worden op 120... zijden.

De inteekenprijs is ƒ6 pr. jaargang, of 3 g... elken halven jaarg. te voldoen. — Men kan ech... niet minder dan eenen geheelen jaargang inteek...

Bij alle Boekhandelaren en Postkantoren in ... worden abonnementen aangenomen.

Voor inteekeningen beveelt zich beleefdelijk a...

De Uitg...

ARNHEM, November 1854. **JOSUÉ W...**

Ziet mede het licht:

HOMONYMEN of gelijkluidende W... der Nederlandsche Taal, door J. PIETE... onderwijzer aan 's Rijks Lagere School te Ro... Prijs 15 cents.

Bij den Uitgever dezer Courant is heden van de pers gekomen, een Boekje:

OVER DE ONBEVLEKTE ONTVANGENIS

DER

HEILIGE MAAGD.

Getrokken uit de *Civiltà Cattolica* van November 1854, en uit het Italiaansch overgebragt door A. L. V. W., K. Pr.

Dit belangrijke boekje, voorzien van een aanprijzende Goedkeuring houdt in:

1°. Eene Inleiding. 2°. Wat wij verstaan door het Leerstuk der Onbevlekte Ontvangenis ... 3°. Dat de Kerk door hare uitspraak omtrent dit punt geen nieuw geloofsstuk schept, maar slechts ... bevestigt het van ouds bestaand geloof. 4°. Welk gevoelen dit moet opwekken in de harten der geloovigen ... Voorts is daarbij gevoegd eene Negendaagsche Oefening om zich tot het feest der Onbevlekte Ontvangenis ... te bereiden, gevolgd van de Litanie ter eere der Onbevlekte Maagd. — De prijs is 20 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.